

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 13.01.2026
Sayı : 1535

10/3618

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Konut fiyatları ve kiralarda yaşanan yüksek artışlara paralel olarak ortaya çıkan barınma krizinin sebeplerinin derinlemesine araştırılarak önlenmesi için gerekli çözüm yollarının ivedilikle hayata geçirilebilmesi amacıyla, amacıyla Anayasa'mızın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri kapsamında Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim. 17.12.2025

İlhami Özcan AYGUN
Zelirci Mv.

Veli Ağbaba
Malatya Mv.

Ali GÖKÇEK

İstanbul Milletvekili

Nurhayat Albaca Kargıoğlu
Bursa Mv.

Yunus Emre
İstanbul Mv. Ayhan BAKKOĞLU
Bartın Mv.

Semra DİNÇER
Ankara Mv.

İsmail Özlale
İzmir Mv.

Bilal Bilici
Adana Milletvekili

Gülşen Başer Karaca
Dersim Milletvekili

Burhanettin Duran
Assme Mv.

Torkan Elçi
İstanbul Mv.

İzzet ARBUCU
Beyşehir Mv.

GEREKÇE

Ülkemizde son yıllarda ekonomik kriz, yanlış kentleşme politikaları, plansız yapılaşma ve kamusal konut üretiminin bilinçli biçimde terk edilmesi sonucunda derinleşerek artık yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda sosyal, psikolojik ve kamusal bir krize dönüşen barınma sorunu; özellikle dar gelirli yurttaşları, emeklileri, öğrencileri, gençleri doğrudan etkilemektedir. Konut kiralardaki fahiş artışlar, konut satış fiyatlarının gelir artışlarının çok üzerinde yükselmesi, sosyal konut üretiminin yetersizliği ve kamu arazilerinin rant odaklı kullanımı barınma hakkını fiilen erişilemez hâle getirmiştir.

Konut, bireyin güvenli, sağlıklı ve onurlu bir yaşam sürmesinin ön koşulu iken; bugün milyonlarca yurttaşımız için ulaşılamaz bir lüks hâline getirilmiştir.

Özellikle büyükşehirlerde kira bedelleri birkaç yıl içerisinde katlanarak artmış; ücret artışları bu artışların çok gerisinde kalmıştır. Asgari ücretle, emekli maaşıyla ya da öğrenci burslarıyla geçinmeye çalışan yurttaşlarımızın barınma giderleri, hane gelirlerinin büyük bölümünü hatta tamamını yutar hâle gelmiştir.

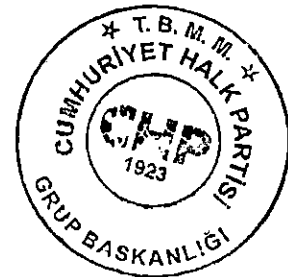
TÜİK verileri dahi konut ve kira artışlarının enflasyonun üzerinde seyrettiğini ortaya koyarken; büyükşehirlerde asgari ücretle çalışan bir yurttaşın ortalama bir konuta erişmesi imkânsız hâle gelmiştir. Öğrenciler yurt bulamadığı için eğitim haklarından vazgeçmekte, emekliler kiralarnı ödeyemedikleri için yaşam alanlarını terk etmek zorunda kalmakta, gençler bağımsız bir yaşam kuramamaktadır.

Konut sahipliğine baktığımızda da bu oranın her geçen gün azaldığı görülmektedir. 2013'te yüzde 60.7 olan konut sahipliği oranı 2024'te yüzde 55.8'e kadar düşmüştür.

Hanehalkı Tüketim Harcaması Araştırması verilerine göre de hanehalkı bütçesinden en fazla pay konut ve kira harcamalarına ayrılmıştır. Ülke genelinde hane halklarının tüketim amaçlı yaptığı harcamalar içinde en yüksek pay 2023 yılında yüzde 23.9 ile konut ve kira harcamaları iken bu oran 2024 yılında yüzde 26'ya çıkmıştır. En düşük gelirli yüzde 20'nin içerisindeki vatandaşlarımız için bu oran yüzde 33.2'dir.

TÜİK'in Yoksulluk ve Yaşam Koşulları istatistiklerine göre de "kurumsal olmayan" nüfusun %31,3'ü sızdıran çatı, nemli duvarlar, çürümüş pencere çerçeveleri vb. problemler yaşarken %30,2'si konutunda izolasyondan dolayı ısınma sorunu yaşamaktadır.

Vatandaşların insan onuruna yaraşır bir şekilde yaşamalarını sağlamak için devletin sağlaması gereken en temel haklar arasında konut hakkı bulunmaktadır. Konut hakkı Anayasa'daki çok sayıda hak açısından da vazgeçilmez bir hak niteliğindedir. Zira bu hak yerleşme özgürlüğü, sağlıklı yaşam, çevre ve eğitim gibi haklarla ayrılmaz bir ilişkiye sahiptir.

Barınma hakkı, Anayasa'nın 57'nci maddesi uyarınca devletin güvence altına almakla yükümlü olduğu temel bir haktır. Ancak bugün gelinen noktada barınma bir hak olmaktan çıkarılıp bir rant aracına dönüştürülmüştür.

Son günlerde ulusal basına ve sosyal medyaya yansıyan kimi gerçek hayat yansımaları da ülkemizin çok ciddi bir barınma krizi ile karşı karşıya olduğunu ortaya koymuştur. Asgari ücretin çok altında bir emekli maaşı ile yaşamaya mecbur bırakılan emeklilerin otel odalarında hayata tutunmaya çalıştığı, vatandaşların otobüs terminallerinde sağlıksız ve tehlikeli koşullarda günlerini geçirdiği yönünde haberlerin bir an evvel ciddiye alınması ve gereken tedbirlerin ivedilikle hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bu konunun yok sayılması veyahut palyatif önlemlerle geçirilebileceğinin düşünülmesi barınma krizini ileride çözümü imkansız bir noktaya taşıma tehlikesini de beraberinde getirmektedir. Bu sebeple, ülkemizde konut ve kira fiyatlarındaki artışın nedenlerinin, TOKİ'nin faaliyetlerinin sosyal konut üretme konusunda ne noktada olduğunun tespiti, emeklilerin, öğrencilerin, dar gelirlilerin, asgari ücretlilerin barınma sorunlarının ve bu barınma sorunlarının olası toplumsal etkilerinin tüm yönleriyle araştırılması; kalıcı, adil ve kamucu konut politikalarının geliştirilmesi amacıyla TBMM çatısı bir Araştırma Komisyonu kurulması uygun olacaktır.

1535 Sayılı meclis Araştırması

[illegible]